

UNIKT VENNSKAP: - Det er helt fantastisk å kunne ha så tett kontakt med bjørnene, sier Tess Erngren. (Foto: Julian Brosse)

Møt Salt og Pepper!

TEKST: LILY KALVØ OG TESS ERNGREN FOTO: JULIAN BROSSE

På flytoget inn til Oslo, dekket med skitt fra hode til tå. Med hele ansiktet pyntet av sugemerker. Er det rart folk lurer?

Bardufoss en uke tidligere: Tess Erngren venter spent på skyss og gleder seg til gjensynet med de fire ulvene i Salengsflokken på Polar Zoo og til å ta del i Wolf camp med foredrag og undervisning av ekspertene Runar Næss. Ventetiden på flyplassen trekker ut. Når skyssen endelig kommer, er beskjeden klar: å hente henne er for øyeblikket ikke av aller største prioritet for Polar Zoo. To bjørneunger er nemlig blitt født i bjørnehiet, hvilket er uvanlig for bjørn i fangenskap, og en av dem er albino! Bjørnungen blir snart kjent som Salt og broren hennes som Pepper.

Sosialisering

Siden Polar Zoo jobber etter en filosofi som sier at dyr i fangenskap har det bedre når de til en viss grad er vant til mennesker, fordi de lettere kan håndteres, sjekkes av veterinær og så videre, blir det bestemt at også bjørneungene skal sosialiseres, akkurat som ulveungene året før.

- Så til min ufattelige glede, sitter jeg plutselig med en 3 kilos, 9 uker gammel bjørnunge på fanget som høylydt prøvde få tak i haken min som nærmeste bjørnepupperstatning å sugge på. Jeg har alltid tenkt på haken min som markert, men aldri vurdert *denne* praktiske anvendelsen! Kinn og nese fungerer også fint å sugge på, og med en fantastisk lyd, nesten lik den skarpe murringen til en katt, forteller Tess.

Pepper henger seg fast og virker relativt fornøyd med dette. Tess er litt stiv og opptatt med å prøve å beskytte seg fra allerede lange og skarpe klør, men finner snart en god teknikk, slapper av, og verdsetter den unike opplevelsen av myk bamsepels i hendene og en overraskende behagelig duft hun aldri har kjent før. Duften av bjørnunge!

En fantastisk helg!

Hundepsykologen tilbringer dagene med ulvene, studerer dem nøye, og benytter også all annen våken (og i korte perioder slumrende) tid med bjørneungene, fører og rydder etter dem. Undres over deres, ulikt andre dyrs, utseende, bevegelser og språk.

- Hvilken lykke! Sier Tess.

Hvordan bjørnemor takler tapet av barna sine er et av hovedspørsmålene som må avklares. Svaret er at hun ganske så snart går tilbake i hiet og sovner! Det er svært vanlig at ville dyr får avkom som ikke overlever og dette er en naturlig del av foreldrenes liv. De aksepterer dette og prøver på nytt igjen. I nettopp dette unike tilfellet var det slik at sjansen var svært liten for at Salt, som albino, ville ha overlid i naturen. Ved hjelp av sosialisering-får vi en mer avslappet situasjon hvor vi kan ta vare på, transportere og stimulere disse bjørnene, som det likevel aldri ville være mulig å sette tilbake i naturen. I tillegg kan Salt og Pepper være så mye mer til glede for de besøkende i Polar Zoo når de ikke prøver å løpe vekk i frykt og gjemme seg ved første blick fra mennesker som nærmer seg.

«Biologi er ikke enkelt!»

- Biologi er ikke enkelt, og det å tillegge dyr våre menneskelige følelser er sjelden korrekt. Bjørnefar har aldri noe med bjørnunger å gjøre, annet enn å prøve å drepe så mange han kan. Mange ganger også sine egne, sier Runar Næss i Polar Zoo.

Bjørnemor derimot, er en god mor for sine barn - så lenge hun har dem. Skulle de derimot bli drept eller dø på annen måte, så er hun rask på labben og parer seg ganske umiddelbart med den hannbjørnen som drepte ungene hennes. Hun føder så nye barn våren etter. Slik er biologien.

Polar Zoo har valgt å skille fra ungene som en langsiktig plan for å bedre dyrevelferden. I 2008 ble årets ulvekull sosialisert, og forbedringen er til å ta og føle på. Alle som ser de sosialiserte ulvene kontra de ikke-soliserte ser det positive med at dyrene ikke er redd mennesker.

Salt og Pepper vokser også opp med mennesker i den kritiske perioden, der de nå lærer at tobente ikke er farlige. Deretter vil de kunne leve 20-25 år i parken, uten stress fra store folkemengder og så videre. Dyrepassere og veterinærer kan gå inn til dem uten stress for tilsyn og miljøberikelser inne i innhegningen. Dette er en enorm gevinst i dyrevelferd mener Polar Zoo.

Målet er å gjemme mat i tømmerstokker, under steiner osv. og gi bjørnene et liv som i mye større grad tilsvarer det de har i naturen. Uten at menneskelig nærvær skaper negativitet.

Kunnskap

- Mitt største håp er muligheten til å spre kunnskap og forståelse om disse fantastiske dyrene som lever i vår vilde natur. Får folk muligheten til å få et forhold til dem, reduserer vi risikoen for at de blir tyvskutt, skremt, misforstått og drept unødvendig, mener Tess Erngren.

Brunbjørn (Ursus Arctos)

Har en kroppslengde på 2-3 meter og veier 100-1000 kilo. I den skandinaviske bestanden veier hunnene ca. 180 kilo og hannene ca. 350 kilo. Finnes i Nord-Amerika, Nord-Europa og i Asia. I dag har vi kun 35-55 brunbjørner i Norge. Disse lever i grensetraktene mot Sverige, Finland og de vestlige deler av Russland. (Kilde: WWF) ■

POLAR ZOO

Kjent som verdens nordligste dyrepark

Parken er et område på 275 mål i Salangsdalen i Bardu kommune, Troms fylke

Ulveprosjektet Wolf Camp er den største attraksjonen

Kontakt: Polar Zoo AS, Tlf: +47 77 18 66 30, E-mail: polarzoo@online.no